

Programmas „Zaļā Gaisma” vadlīnijas partneriem

Katrs partneris savā organizācijā nozīmē programmas galveno vadītāju, kas būs atbildīgs par programmas īstenošanu un sazināšanos ar Eiropas Komisiju vai tās noteikto programmas pārstāvi. Galvenais vadītājs būs atbildīgs par vadības sistēmas izveidošanu un tās efektīvu darbību, lai nodrošinātu programmas ieviešanu, laicīgu ziņošanu uzņēmuma vadībai par programmas ieviešanas statusu un atskaišu sagatavošanu Eiropas Komisijai.

Katrs partneris¹ apņemas ieviest vienu no divām alternatīvām:

- **uzlabot apgaismojumu vismaz 50% no īpašumā esošajām, vai uz ilgu laiku nomātajām (5 gadi vai ilgāk) telpām** (saskaņā ar izdevīguma kritērijiem: sk. tālāk) ar labāko iespējamo apgaismojuma tehnoloģiju izmantošanu, ieskaitot ne tikai zemāk uzskaitītās, bet arī citas iespējamās aktivitātes:
 - a) magnētisku balastu aizvietošana ar elektroniskiem;
 - b) vienfosfora pārklājuma spuldžu aizvietošana ar trifosfora pārklājuma spuldzēm;
 - c) kustības sensoru, dienas gaismas sensoru vai citu kontroles ierīču uzstādīšana;
 - d) gaismekļu efektivitātes uzlabošana ar spoguļatstarotāju izmantošanu;
 - e) vecu iekārtu nomaina ar jaunām, un/vai iekārtu pārvietošanu/noņemšanu;
 - f) kvēlspuldžu nomaina ar fluorescences spuldzēm, dodot priekšrocību A klases vai citām augstas efektivitātes sistēmu kompakām fluorescences spuldzēm;
 - g) jebkuru citu aktivitāšu īstenošana, kas nodrošina apgaismojumam nepieciešamās elektroenerģijas patēriņa samazinājumu.

¹ Līdzdalība projektā parasti notiek **korporatīvā līmenī**. Programmas aktivitātes attiecas uz visām programmas „Zaļā Gaisma” dalībnieku īpašumā esošajām, vai uz ilgu laiku nomātajām (5 gadi vai ilgāk) telpām. Tomēr uzņēmums var piedalīties programmā tikai ar konkrētu objektu (-iem) un šajā gadījumā vadlīnijas attiecas tikai uz šo objektu (-iem). Objektam (-iem) jābūt skaidri norādītam reģistrācijas lapā. Ja uzņēmums piedalās programmā „Zaļā Gaisma” tikai ar konkrētu objektu (piemērām, viesnīcu ķēdes kompānija piedalās tikai ar viesnīcu XY pilsētā ZZ), tad tam jābūt skaidri norādītam visos komunikācijas materiālos, kas attiecas uz programmu „Zaļā Gaisma”, piemērām, mājas lapās, reklāmās utt. Komisija savukārt arī norāda objekta (-u) nosaukumu visos savos komunikācijas materiālos, piemērām, mājas lapā, katalogā, plakātos utt. Projekta saistību izpildīšanai uzņēmums jebkurā laikā var pievienot arī citus savus objektus. Vienmēr pastāv iespēja izmainīt objekta dalību uz korporatīvu dalības projektu, vai otrādi.

Jāizmanto tādas apgaismojuma sistēmas, kas kontrolē apgaismojuma līmeni un nodrošina automātisku izslēgšanu, kad apgaismojums nav vajadzīgs. Tās palīdzēs izvairīties no nevajadzīga apgaismojuma izmantošanas un palielinās dienas gaismas izmantošanas efektivitāti.

- **vai samazināt esošajam apgaismojumam patērēto elektroenerģiju par vismaz 30%** visās īpašumā esošajās, vai uz ilgu laiku nomātajās (5 gadi vai ilgāk) telpās, izmantojot energoefektīvākās apgaismojuma tehnoloģijas.

Visu uzlabojumu mērķis ir apgaismojuma kvalitāti uzturēt esošā līmenī un pēc iespējas uzlabot to saskaņā ar esošiem standartiem un ergonomiskām rekomendācijām.

Uzlabojumi jāievieš 5 gadu laikā pēc pievienošanās programmai. Uzlabojuma pilotprojekts tiek īstenots 1 gada laikā pēc pievienošanās programmai (pilotprojektam piemērots objekts ir ēka vai ēkas daļa ar platību vismaz 3000 m²).

Gada sākumā (pirmajā gadā trīs mēnešu laikā pēc apstiprinājuma vēstules saņemšanas) katrs partneris iesniedz sekojošo informāciju:

- a) datus par platību (kvadrātmetros un procentos), kuros ir plānoti uzlabošanas pasākumi gada laikā, kā arī izejas datus par slodzi, apgaismojumu un elektroenerģijas patēriņu (ikgadējais mērķziņojums), un prognozējamās/paredzētos ietaupījumi;
- b) datus par projekta platību kopā ar atbilstošiem rezultātiem pēc uzlabošanas audita un izejas datiem par enerģiju, apgaismojumu un sasniegtajiem elektroenerģijas ietaupījumiem (prograsa atskaite par gada periodu);
- c) trīs mēnešu laikā pēc akceptēšanas vēstules saņemšanas partneris iesniedz sarakstu par īpašumā esošajām vai uz ilgu laiku nomātajām (5 gadi vai ilgāk) telpām, kurās projekta ietvaros tiks veikti uzlabojumi. Partneris pēc sava uzskata kopā ar šiem dokumentiem var iesniegt arī audita datus par uzrādītajām telpām, triju gadu laikā pirms programmā „Zaļā Gaisma” iestāšanās, veiktajiem uzlabojumiem.

Katrs partneris iesniedz dokumentāciju, ko Eiropas Komisija varēs publicēt, par vismaz vienu demonstrācijas ēku, kopā ar detalizētiem datiem par izejas datiem par enerģijas izmantošanu, par veiktām aktivitātēm un enerģijas patēriņa apjomiem pēc ēkas uzlabošanas. Eiropas Komisija nodrošinās informāciju par novērstā

Iekšējā peļņas (ienākumu) norma (IRR)

Tīrā pašreizējā vērtība (NPV)

Iekšējā ienākumu norma (IRR) ir procentu likme, kas pielīdzina nākotnē paredzētās naudas plūsmas esošo vērtību projekta sākotnējai vērtībai. Ja tā tiek izteikta procentos, tad IRR var salīdzināt ar aizdevuma likmi, kas nosaka investīcijas izdevīgumu. Pie vairākām vienādām naudas plūsmām 20% IRR atbilst 4,7 gadu atmaksāšanās laikam.

Zemāku dzīves cikla izmaksu likums nozīme, ka energoefektīva apgaismojuma ieviešana ir izdevīga, ja kopējais investīcijas NPV lielums ir lielāks vai vienāds ar nulli. NPV ir kopēja naudas plūsma, kas tiek veidota visa projekta gaitā, ieskaitot pašizmaksu (uzskata par negatīvo lielumu) ar vērtības samazināšanu, kas tiek uzlikta uz naudas plūsmām, kas paradās nākotnē (naudas ietaupījumi, tiek uzskatīti par pozitīvo vērtību).

piesārņojuma novērtējuma rezultātiem.

Uz katras ēkas, kurā veikti uzlabošanas pasākumi, labi redzamā vietā, partneris uzstāda plāksni, kuras maketu nodrošina Eiropas Komisija un kura informē par veiktajiem uzlabojumiem un sasniegto ieguldījumu apkārtējas vides uzlabošanā.

Lai noteiktu, vai investīcijas energoefektīva apgaismojuma projektā atmaksājas, partneris var izvēlēties un izmantot:

1. kritēriju – 20% projekta iekšējo peļņas normu (*Internal Rate of Return, IRR*), kas tiek aprēķinātā 15 gadu periodam,
2. kritēriju – zemākās dzīves cikla izmaksas (*Life Cycle Cost*) likumu projekta gaitā (vismaz 5 gadiem). Gadījumā, ja partneris nav spējīgs nodrošināt atbilstību minimālās platības vai kopējā enerģijas samazinājuma prasībām apgaismojumam savas ekonomiska situācijas dēļ, viņš var izstāties no programmas bez aizlieguma atkārtoti piedalīties programmā, ja situācija mainīsies. Tā kā programmas mērķis ir samazināt enerģijas patēriņu un siltumnīcas efekta radīto sasilšanu, kā arī nodrošināt partneru atpazīstamību pēc iespējas plašākā mērogā, ir ļoti svarīgi panākt, lai visi dalībnieki sasniegtu izvirzītos mērķus.

Partneri var izstāties no programmas jebkurā laikā bez soda uzlikšanas.

Pakļaušanās Eiropas Savienības nacionāliem un vietējiem noteikumiem, jebkurām aktivitātēm un jebkura projekta realizēšanā, programmas ietvaros ir obligāta.

Ierīkojot jaunās iekārtas jāpārlicinās, ka neeksistē citas iekārtas, kas (1) varētu nodrošināt tādu pašu vai labāku apgaismojuma kvalitāti, (2) patērēt mazāk elektroenerģijas (3) un kurās varētu būt izdevīgāk investēt pēc augstākminēto atmaksāšanās pārbaūžu veikšanas rezultātiem.

www.eu-greenlight.org

Programma “Zaļā Gaisma” Latvijā
Claudio Rochas

SIA Ekodoma
Noliktavas iela 3-3 LV1010 Rīga
Latvija
Tel.: +371 7323212,
Fakss: +371 7323210
E-pasts: ekodoma@ekodoma.lv
www.ekodoma.lv

GreenLight Programme Manager
(on behalf of DG TREN)
European Commission, Joint Research
Centre
Institute for Environment and
Sustainability
TP 450, I-21020 Ispra, Italy
Tel. +39 0332 78 9299
Fax. +39 0332 78 9992
E-mail: paolo.bertoldi@cec.eu.int

Šis materiāls tika sagatavots jaunās programmas “Zaļā Gaisma” ietvaros, ko finansiāli atbalsta Eiropas Komisija. Autors ir pilnīgi atbildīgs par publikācijas saturu. Izpausts viedoklis var neatspoguļot Komisijas viedokli. Eiropas Komisija nav atbildīga par šīs informācijas jebkuru izmantošanu.

